



TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 13062

Tarih : 29.07.2025

31726

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın TBMM İçtüzüğü 'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca **Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim **29.07.2025**.

Ömer ÖCALAN
Şanlıurfa Milletvekili

Şanlıurfa 1 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda 30 yıllık cezasını 14.04.2024 tarihinde tamamlayan hükümlü Ayhan Bayar'ın koşullu salıverilmesi, cezaevi idaresinin keyfi ve ideolojik değerlendirmeleri nedeniyle hukuka aykırı biçimde engellenmiştir.

07.02.2024 tarihinde Bayar'ın bulunduğu koğuşta yapılan aramada "Kürt Özgürlük Hareketi" adlı bir kitaba el konulmuş, kitap kendisine ait olmadığı halde hakkında disiplin soruşturması başlatılmıştır. 08.03.2024 tarihli kararla 11 gün hücre cezası verilmiş; itiraz üzerine Şanlıurfa İnfaz Hâkimliği bu cezayı kaldırmıştır. Ancak Cumhuriyet Savcılığı'nın itirazı üzerine Şanlıurfa Ağır Ceza Mahkemesi infaz hâkimliğinin kaldırma kararını ortadan kaldırmış ve disiplin cezası geçerli sayılmıştır.

Haziran 2024'te cezanın kesinleşmiş olması gerekçe gösterilerek Ayhan Bayar'ın iyi hal değerlendirmesi 1 yıl boyunca yapılmamıştır. Akabinde 11.07.2025 tarihinde hazırlanan gelişim raporlarında Bayar'ın alt eşik puanının üzerinde (51,75) olduğu, cezaevi kurallarına uyduğu, yükümlülüklerini yerine getirdiği ve topluma uyum açısından risk taşımadığı açıkça belirtilmiştir. Buna rağmen 5 gün sonra, 16.07.2025 tarihinde İdare ve Gözlem Kurulu tarafından verilen kararla, mahpusun kabul etmediği ve "gerçek dışı ve çarpıtılmış ifadeler" olarak belirttiği ifadelerden hareketle, mahpusun infazı 3 ay daha uzatılmıştır.

Söz konusu kurul kararında, Ayhan Bayar'a neden tarafsız odaya geçmediği sorulmuş, kendisi "Taraflı odada daha rahatım" şeklinde yanıt vermiştir. Bu ifade, kurul tarafından "beyanlarında tutarsızlık" olarak yorumlanmış ve infazın uzatılması gerekçesine dönüştürülmüştür. Ayrıca, karar metninde, Bayar'ın "disiplin eylemlerini dışarıdan gelen talimatlarla gerçekleştirdiğini"

söylediği iddia edilmiştir. Oysa Bayar, böyle bir beyanı olmadığını; bu ifadenin çarpıtılarak tutanağa geçirildiğini ifade etmiştir.

Öte yandan, kurul görüşmesi öncesi veya sırasında başka mahpuslara, örneğin İrfan Kiper'e, "PKK'yi terör örgütü olarak görüyor musun?", "Yeni bir yapılanma olursa yeniden katılır mısın?" gibi ideolojik sorgulama içeren sorular yöneltildiği tarafıma aktarılmıştır. Bayar'a da benzer içerikte yönlendirici sorular sorulduğu, bu soruların tutanağa açık şekilde geçirilmediği, ancak değerlendirmede belirleyici olduğu anlaşılmaktadır.

İdare ve Gözlem Kurulları, yasaların kendilerine tanımadığı yetkilerle hareket ederek, mahpuslara adeta siyasi sadakat testi uygulamakta; "örgütle bağının sürdüğü gibi subjektif varsayımlarla infazlarını uzatmaktadır. Yargıtay 3. Ceza Dairesi'nin 17.03.2022 tarihli kararı uyarınca, örgüt üyeliği suçu yakalanmayla sona erer; bir kişinin örgütle bağının sürdüğü ancak yeni bir suç işlendiğine dair somut delillerle ortaya konabilir. İşlenen suç konusunda delillerin toplanması ve konu hakkında hüküm kurulması bu idari kurulun görevi ve yetkisinde olmadığı gibi bu durum kurulca yapılan değerlendirmelerin hem hukuken geçersiz hem de Anayasa'nın 38. maddesinde güvence altına alınan "suçta ve cezada kanunilik" ilkesine açıkça aykırı olduğunu göstermektedir.

Ayrıca, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 24. ve 63. maddeleri uyarınca cezaevlerinde yapılan koğuş yerleştirmeleri, idare kararıyla gerçekleştirilmekte olup mahpus iradesi dışındadır. Bu yerleştirmelerin, "tarafli koğuşta kalıyor" şeklinde iyi hal değerlendirmesine olumsuz gerekçe yapılması hem yasaya hem hukukun temel ilkelerine açıkça aykırıdır.

Bu bağlamda;

1. Ayhan Bayar'ın infazının 3 ay daha ertelenmesine gerekçe yapılan kurul kararı Bakanlığınızca incelenmiş midir? Mahpusun beyanlarının çarpıtıldığı iddiasına dair bir inceleme başlatılmış mıdır?
2. Haziran 2024'te kesinleşmiş ve infazı tamamlanmış 11 günlük bir hücre disiplin cezasının, aradan bir yıl geçmesine rağmen Temmuz 2025 tarihli iyi hal değerlendirmesinde hâlâ olumsuz gerekçe olarak kullanılması yani aynı fiilden ötürü ikinci kez cezalandırılması açıkça mükerrer cezalandırma (ne bis in idem) yasağının ihlali değil midir?

3. Ayhan Bayar'a yöneltilen kurul soruları arasında siyasi aidiyetini sorgulayan, ideolojik veya itirafa zorlayıcı içerikler yer almış mıdır? Varsa bu soruların hukuki dayanağı nedir?
4. İdare ve Gözlem Kurullarının örgütle bağ devam ediyor gibi değerlendirmeler yapması yasal yetkileri içinde midir?
5. TCK'nin 279. maddesi gereği kamu görevlisinin suç şüphesiyle ilgili bilgi edinmesi durumunda bunu bildirme yükümlülüğü varken, kurul üyelerinin bu hükümlere aykırı davranması hakkında bir işlem yapılmakta mıdır?
6. Son iki yılda Türkiye genelinde siyasi kimliği nedeniyle infazı ertelenen mahpus sayısı kaçtır? Bu kararların kaç disiplin cezası dışındaki soyut gerekçelere dayanmaktadır?
7. Koğuş yerleştirmelerinin idare kararıyla yapıldığı bilinirken, bu yerleştirmenin "tarafli koğuşta kalıyor" gibi soyut beyanlarla iyi hal karştı bir delil olarak kullanılması yasal mıdır?
8. Cezaevlerinde siyasi mahpuslara yönelik ayrımcılık yapıldığına dair iddialara karşı Bakanlığınız hangi denetleme ve şeffaflık mekanizmalarını işletmektedir?
9. İyi hal değerlendirmelerinin siyasi, ideolojik ve keyfî kriterlerden arındırılması ve denetlenebilir, ölçülebilir, şeffaf hale getirilmesi için Bakanlığınızın yürüttüğü bir reform çalışması var mıdır?